

בש"פ 4992/22 - אליאב אליהו פסח נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4992/22

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: אליאב אליהו פסח

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 12.7.2022 במ"ת 13829-05-22 שניתנה על-ידי כבוד השופט נ' סילמן

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז התשפ"ב (25.7.2022)

בשם העורר: עו"ד איתן און

בשם המשיבה: עו"ד תום קובצ'י

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 12.7.2022 (מ"ת 13829-05-22, השופט נ' סילמן). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

2. ביום 8.5.2022 הוגש נגד העורר, יליד 1998, כתב אישום לבית המשפט המחוזי, הכולל עשרה אישומים ומייחס לו ריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה וסחיטה באיומים. בתמצית יצוין כי לפי הנטען העורר פעל, יחד עם אנשים אחרים שזהותם אינה ידועה, לקבל במרמה כספים מאנשים באמצעות קבוצות ביישומונים "וואטסאפ" ו"טלגרם". על-פי כתב האישום, העורר והאחרים הציגו עצמם ככזב כמנהלי אותן הקבוצות, שתפקידם לאשר ולאמת את זהותם של

עמוד 1

החברים בהן, ובאופן זה הם קיבלו תמונות ופרטים נוספים, שבאמצעותם השיגו גישה לחשבונות הבנק של אותם משתמשים (להלן: המתלוננים). עוד צוין כי בחלק מהמקרים איימו העורר והאחרים על המתלוננים במטרה לסחוט מהם כספים נוספים.

3. העורר נעצר ביום 25.4.2022 ומעצרו הוארך מעת לעת. בד בבד עם הגשתו של כתב האישום בעניינו הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בו ביום נקבע כי קיים ניצוץ ראייתי להוכחת אשמתו של העורר במיחוס לו ובית המשפט המחוזי הורה על מעצרו עד למתן החלטה אחרת.

4. ביום 12.6.2022, בהתאם להחלטה שניתנה, הגישה המדינה טיעון בכתב באשר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינו של העורר. בו ביום הורה בית המשפט המחוזי לעורר להגיש את תגובתו לטענות המדינה. לצד זאת, בית המשפט המחוזי מצא לנכון להורות, כבר באותה עת, על קבלת תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו של העורר.

5. ביום 7.7.2022 התקבל התסקיר מטעם שירות המבחן. בעיקרו של דבר, שירות המבחן עמד על נסיבות חייו של העורר וציין כי התרשם שקיימים אצלו דפוסי התנהגות מכשילים, אשר עלולים להתגבר ברגעי משבר. בין היתר, צוין כי בזמן שירותו הצבאי העורר היה עריק לתקופות מסוימות וריצה מאסר בשל כך בכלא הצבאי, וכן כי הוא בעל רקע של התמכרות לסמים, לאלכוהול ולהימורים. לצד זאת, ביחס לנסיבות מעצרו צוין כי העורר הביע אמפתיה כלפי המתלוננים, שאותם אינו מכיר, והצטער על הפגיעה הקשה בהם. כמו כן, הוא גילה מודעות ראשונית לקשייו והביע נכונות להתחיל בהליך טיפולי. נוכח האמור, העריך שירות המבחן כי קיים סיכון משמעותי להישנות התנהגות דומה מצד העורר, אם לא ישולב בטיפול בהתמכרותו ובבחינת הקשיים הרגשיים שהעלה. בהמשך לכך, שירות המבחן בחן את המפקחים שהוצעו על-ידי העורר, והתרשם כי מדובר במערך פיקוח סמכותי, אחראי ומחויב. על רקע זה וחרף רמת הסיכון האמורה, התסקיר כלל המלצה על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בבית אחרות, וכן על הטלת צו פיקוח למשך שישה חודשים לצורך מעקב שעניינו שימוש בסמים.

6. ביום 11.7.2022 התקיים דיון בפני בית המשפט המחוזי, ובו הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת חלק מהאישומים המיוחסים לו. כמו כן, במועד זה נבחנו ארבעת המפקחים שהוצעו לפיקוח על העורר בחלופת המעצר בבית אחרות. יצוין כי בדיון המדינה הביעה את התנגדותה לשחרורו של העורר לחלופת מעצר.

7. כאמור, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בהחלטתו עמד בית המשפט המחוזי על ריבוי המעשים המיוחסים לעורר בכתב האישום, שבוצעו בתחום, תוך ניצול חולשת האחר ושימוש באיומים עברייניים. כן צוין כי העורר הפעיל אחרים במסגרת המעשים והיה גורם דומיננטי ויוזם. אף הודגש כי המעשים בוצעו מרחוק (באמצעים מקוונים), באופן המלמד על כך שניתן לבצעם גם מתוך חלופת המעצר. בית המשפט המחוזי הוסיף וציין את עברו של העורר, כעולה מתסקיר שירות המבחן, בציינו כי זה מלמד על דפוס של ניצול אנשים מוחלשים וקושי בקבלת גבולות וסמכות. עוד הודגשו, השימוש של העורר בסמים קשים, נטייתו הנרחבת של העורר להתמכרות, וכן הערכת הסיכון המשמעותי הנשקף ממנו. על רקע זה, בית המשפט המחוזי המשיך ודחה את מיקום החלופה המוצע, בציינו כי קיים קושי להשבתו למקום שבו יש לו קשרים חברתיים ונגישות לסמים ולהימורים. עוד צוין כי מערך הפיקוח אמנם "סביר", אך עולה קושי מכך שמדובר בבני משפחתו של העורר שלא היו מודעים למצבו ולהתמכרויותיו. על כן, ולנוכח כל האמור, החליט בית המשפט המחוזי לסטות מהמלצתו של שירות המבחן, בקבעו כי לא ניתן להקחות את מסוכנותו של העורר וכי קיים קושי ממשי במתן אמון בו. יחד עם זאת, נקבע כי ככל שתימצא חלופה מרוחקת

משמעותית ממקום מגוריו של העורר, ניתן יהיה לשקול הזמנת תסקיר משלים.

8. הערר שבפני מכוון כלפי ההחלטה האמורה, ובו נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי יש להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בתמצית, העורר סומך את ידו על המלצתו של תסקיר שירות המבחן בעניינו. כן צוין כי העורר הגיע להבנה שעליו לטפל בעצמו וכי בשיחות עמו הוא מציין את האפקט המרתיע של המעצר.

9. הדיון בערר התקיים בפני ביום 25.7.2022. בא-כוחו של העורר שב ועמד על ההיבטים החיוביים הרבים העולים מן התסקיר, לצד הקשיים המצוינים בו, והדגיש כי יש לסייע לעורר שהוא אדם צעיר, שעברו הפלילי מצומצם. מנגד, המדינה סברה כי דין הערר להידחות מטעמיו של בית המשפט המחוזי.

10. לאחר ששקלתי את הדברים הגעתי לכלל דעה כי דין הערר להידחות. אכן, לא ניתן להתעלם מן ההיבטים החיוביים בתסקיר שהוגש ומההמלצה שהובאה בסופו. לצד זאת, יש לחזור ולהדגיש, כפי שציין בית המשפט המחוזי, כי המסוכנות העולה מכתב האישום אינה זניחה כלל ועיקר, וכרוכה ביכולת ארגון ובמערך עברייני מקיף. יתר על כן, רמת הסיכון האמורה אף עולה ממאפייני אישיותו של העורר ומעברו כמתואר בתסקיר המעצר עצמו, ואין להקל בכך ראש. הגם שבסופו של דבר התסקיר כלל עמדה חיובית בעיקרה, כידוע, בית המשפט אינו מחויב לאמצה. המלצותיו המקצועיות של שירות המבחן משמשות כלי עזר חשוב, אך לא בלעדי, כחלק ממכלול השיקולים שיש להידרש אליהם בהחלטות מסוג זה (ראו למשל: בש"פ 10209/16 באבבאיני' מדינת ישראל, פסקה 7 (8.1.2017)). במקרה דנן בית המשפט המחוזי נתן דעתו לאמור בתסקיר על היבטיו השונים, ונימק בהרחבה את החלטתו לסטות מההמלצה שנכללה בו. על כך יש להוסיף כי דומה שבית המשפט המחוזי איזן כראוי בין המסוכנות הנשקפת מהעורר לבין היתרונות האפשריים שעשויים לצמוח מחלופת מעצר בעניינו, בהותירו פתח (חשוב) לבחינתה של חלופה אחרת במיקום מרוחק ממקום המגורים של העורר. לנוכח כל האמור, לא מצאתי לשנות מהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

11. סוף דבר: הערר נדחה, והכול כאמור בכפוף לאפשרות להציג חלופה חדשה.

ניתנה היום, ו' באב התשפ"ב (3.8.2022).

ש ו פ ט ת